

GÖSTA BOHMAN
OCH ETT SAMHÄLLE FÖR HANS
BARNBARNSBARN

Hans L Zetterberg
den 22 november 2011

Full text på www.zetterberg.org

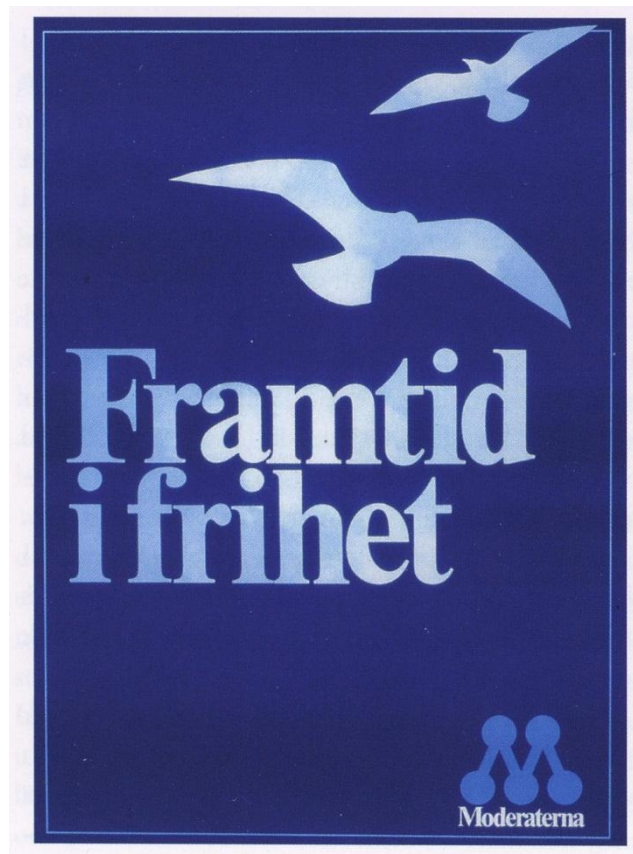
1. Göstas samhälle

- Måsen blir frihetens symbol
- Punkten då samhället tippar över till socialism
- Olof Palme som socialistisk motståndare
- Kampen att komma bort från den kritiska punkten. Inget fall över ända för borgerligheten
- Bekräftelse från yttervärldens opinionsklimat
- Yttrandefriheten
- Stora partiers pragmatism

MUFs affisch i valrörelsen 1973

(M)s affisch i valrörelsen 1976

Tippa över enl Schelling och Gladwell

Sverige var nära än en så kallad "tipping point" som nobelpristagaren Thomas Schelling (1978) beskrivit. Det är en punkt i tiden då samhällsinstitutioner – utan att någon nödvändigtvis tar det stora beslutet – tippas över från en sida till en annan. Typ: Skulle fler företag flytta från Sverige under löntagarfondsdebatten?

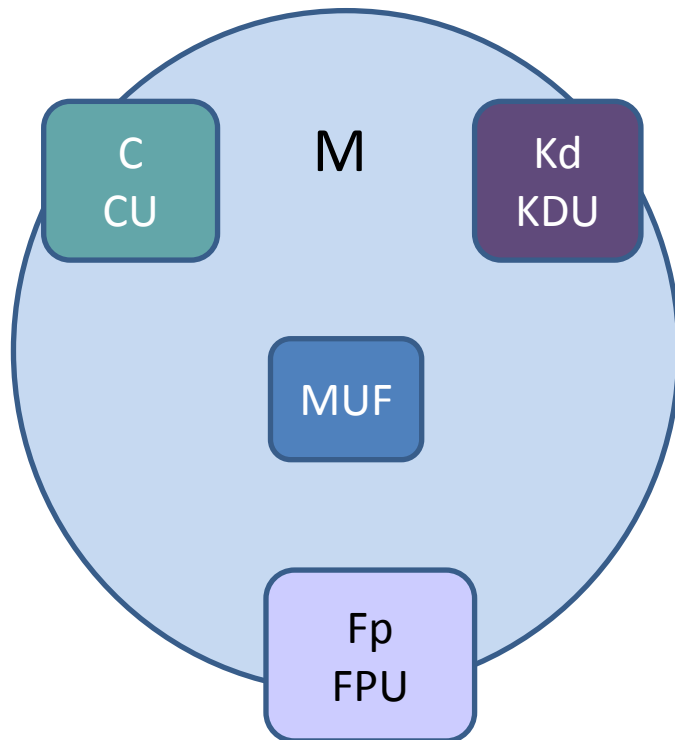
Olof Palme var inte samma pragmatiker när det gällde socialismens ideal som sina föregångare bland socialdemokratiska statsministrar. Han liknade mera de *väl-länkade* och *väl-artikulerade* personer som Malcolm Gladwell (2000) beskriver som utslagsgivande för en framgångsrik tipping point.

Palme var inte en liberal

Tro inte en bred och välskriven biografi om Palme och hans tid av Henrik Berggren, vars undertext är att Palme egentligen var en stor liberal. För det var han aldrig. Hans Sverige skulle utan att använda våldsmedel bli en mönsterstat i den socialistiska traditionen, och, det måste sägas, en annorlunda och bättre än den dåvarande mönsterstaten DDR.

När ingen ideologi har majoritet måste statsministrarnas parti vara pragmatiskt

Ideologi blir tydligare i de mindre partierna och i ungdomsförbunden

Ideologi kommer alltmer från thinktanks, massmedia och sociala medier

- Borgerliga thinktanks, intresseorg., kolumnister & bloggare

2. Barnbarnbarnens samhälle

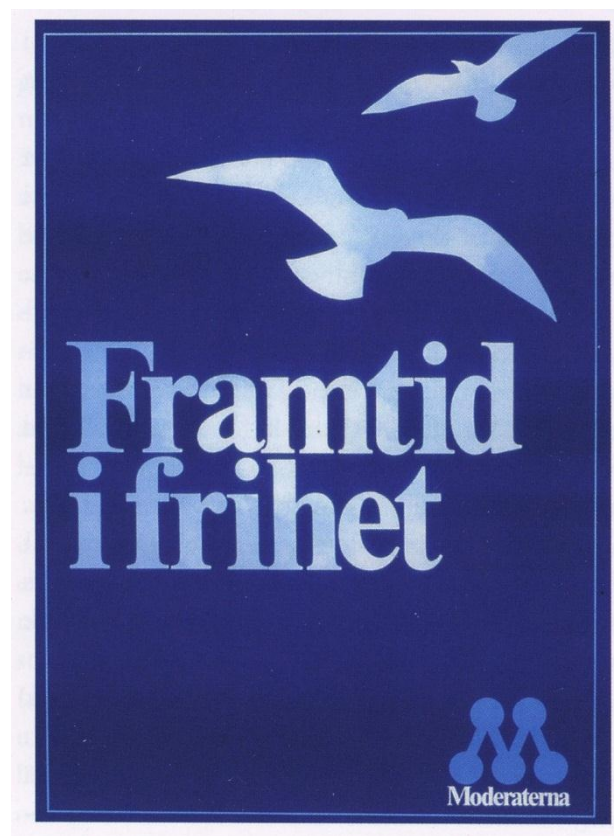
- Flera måsar och friheter
- Bilden av en pyramid leder till fel syn på samhället
- Samhällssfärernas historia
- Samhällssfärernas tillväxt och globalisering
- Nyliberalismens kris
- Tala rätt språk (diskurs)
- Lag och kontrakt
- Den sanna bilden av staten och samhället

Skillnaden mellan 1973 och 1976

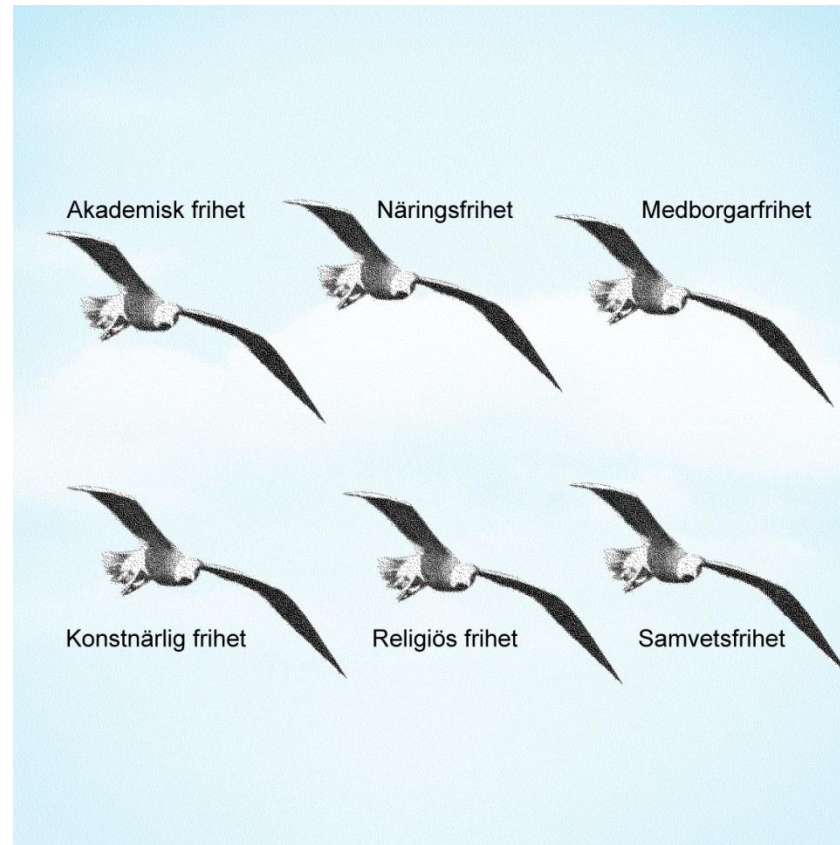
En mås

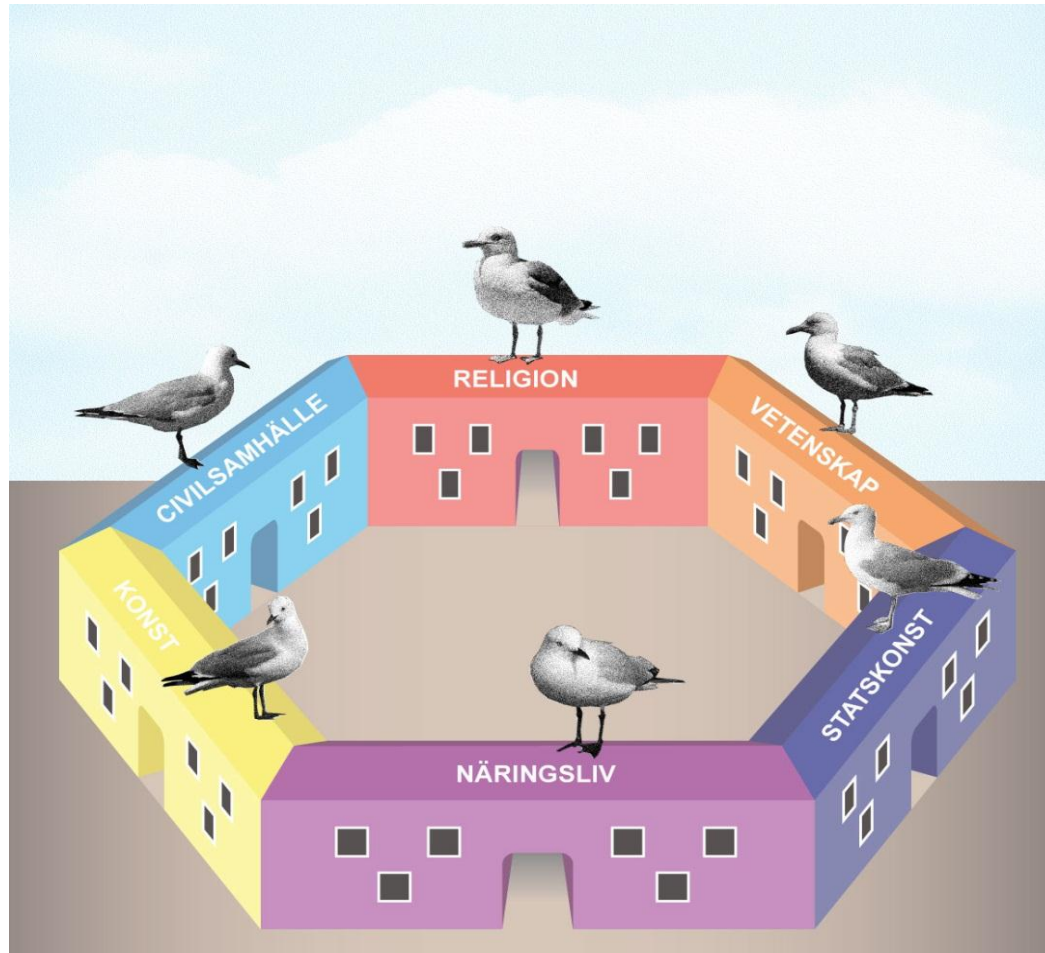
Två måsar

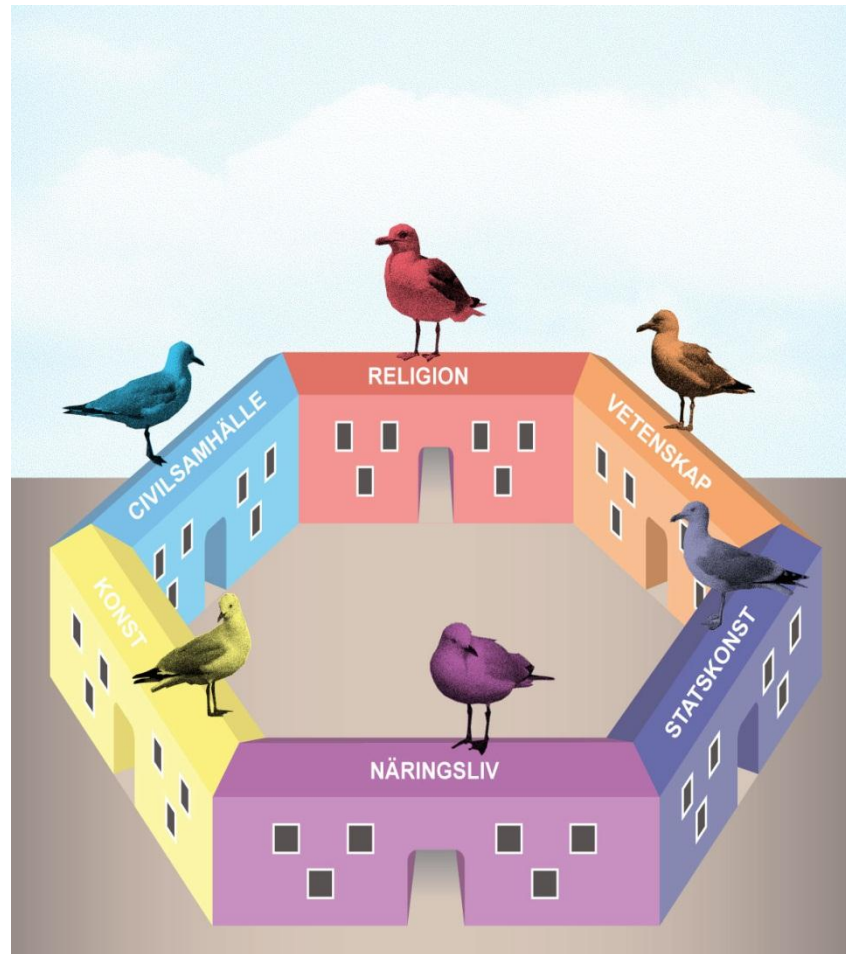
Flera friheter

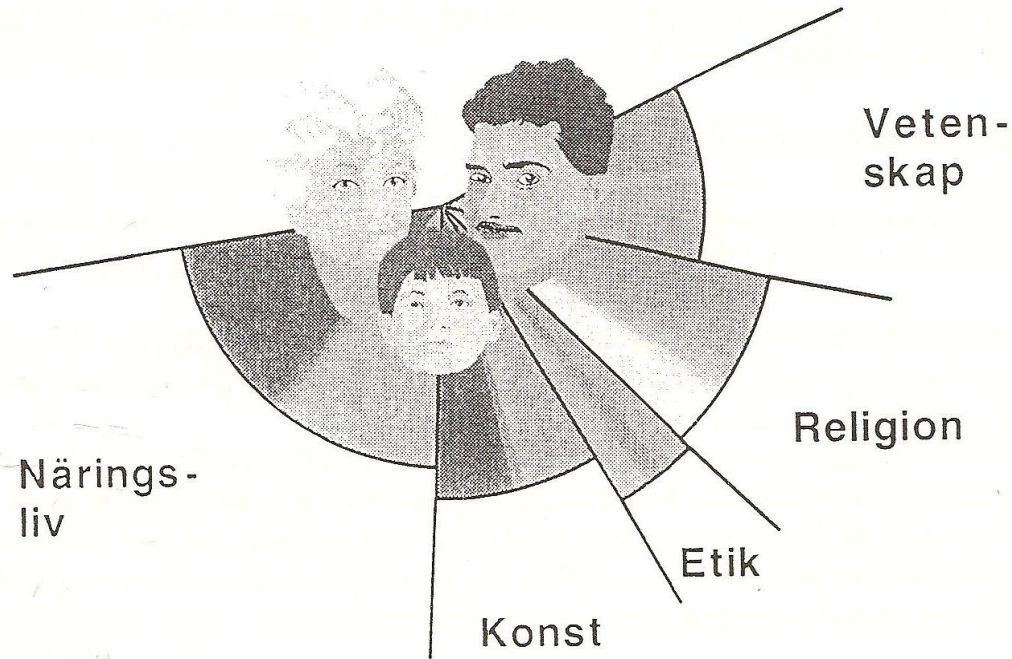

Var bor friheterna?

Varje samhällssfär har sin typ av frihet

Det borgerliga samhället

Hegel: Die bürgerliche Gesellschaft, allt som inte är staten (der Staat)

Bilden (som rubricerats "Civilsamhället") finns i den moderata programskriften *Idéer för vår framtid* (1990) sidan 69.

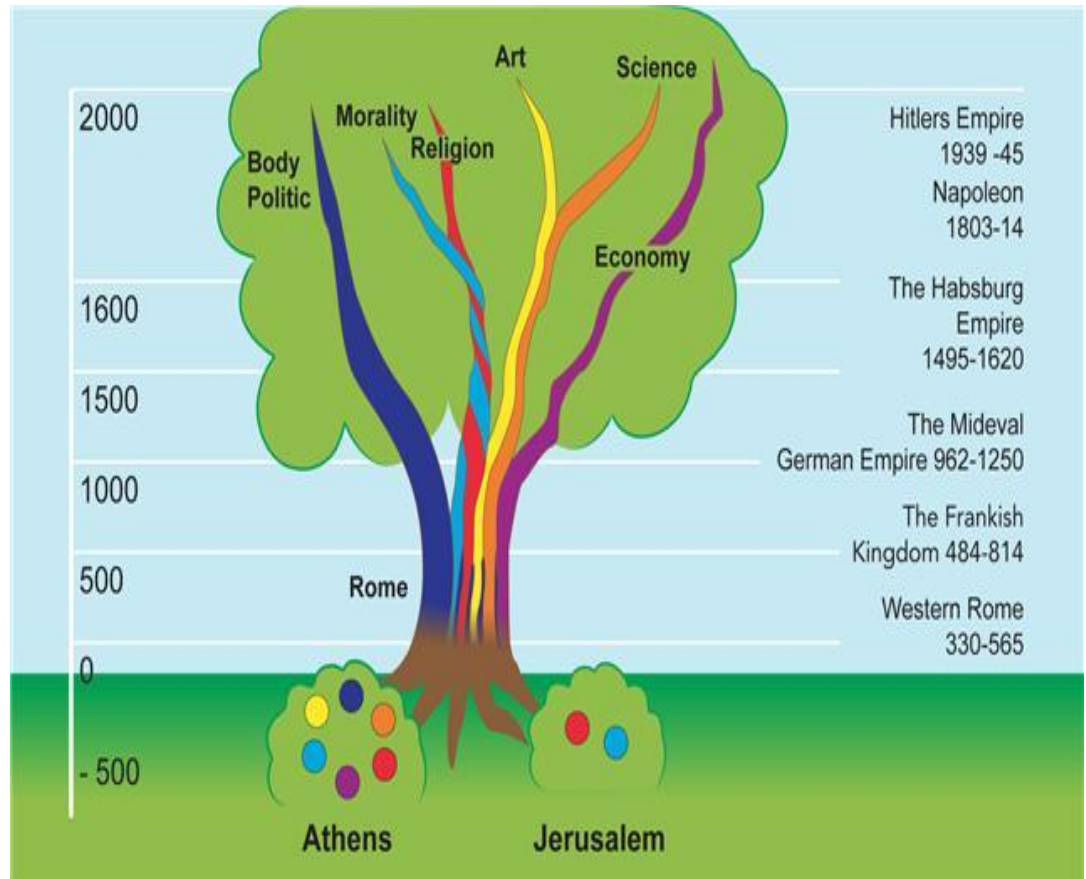
Moderaternas stämma i Linköping 1989 antog programmet.

Alla dessa levande friheter!

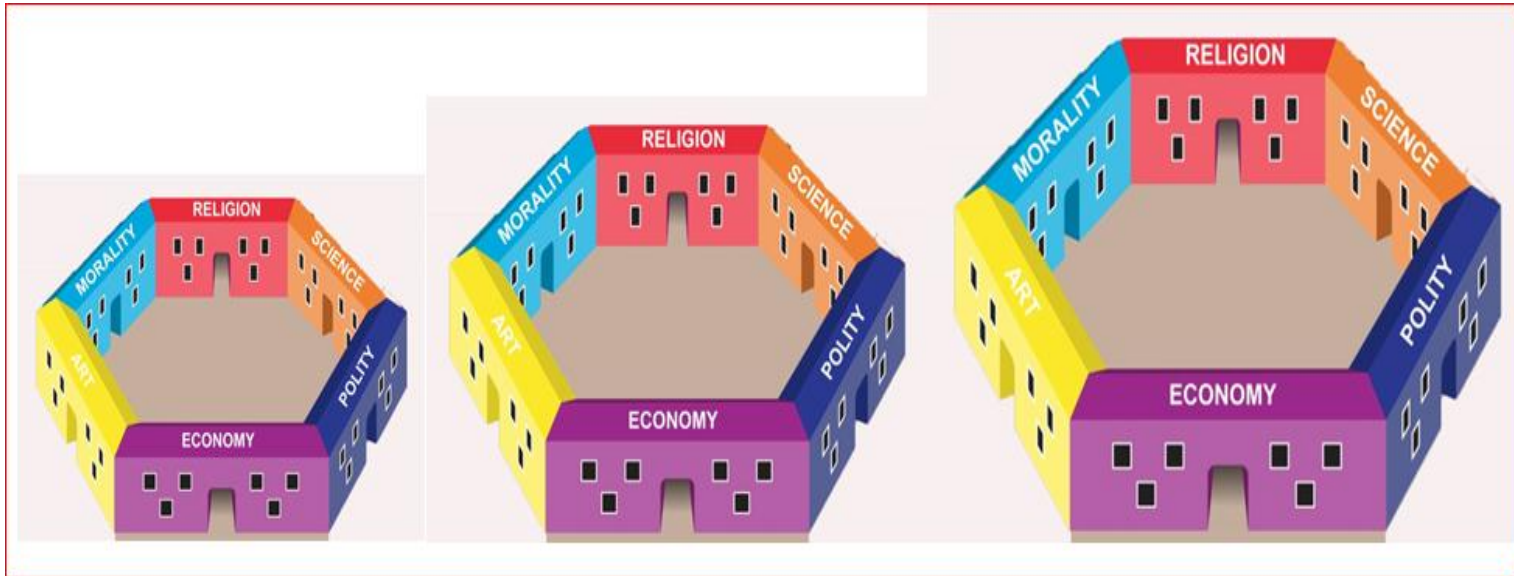

Europas historia är dess samhällsfärers

- När Augustus skapade det romerska kejsardömet lät han den politiska sfären kolonisera den gamla Romerska republikens alla andra samhällsfärer.
- I Västeuropa blev kyrkan den första att bryta sig loss från kejsaren. Sen följde ekonomin. Vetenskapen frigjordes från religionen.
- Konsten och moralen har först senare blivit mer autonoma samhällsfärer.

Alla samhällssfärer kan växa

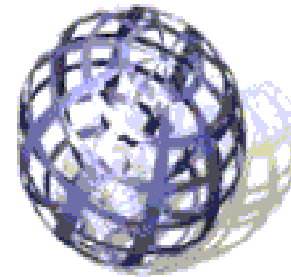

Ekonomin	Politiken	Vetenskapen
<i>Mer välstånd</i>	<i>Mer ordning</i>	<i>Mer kunskap</i>
Religionen	Moralen	Konsten
<i>Mer fromhet</i>	<i>Mer dygd</i>	<i>Mer skönhet</i>

Samhällssfärer är huvudaktörer i globaliseringen

Lyckade

- VETENSKAP. Modern vetenskap är helt global.
- KONST i form av rock- and popmusik o.d. är f.n. den snabbast globaliserande sfären.
- NÄRINGSLIV (ekonomin) globaliseras i bred skala i vår tid.

Misslyckade

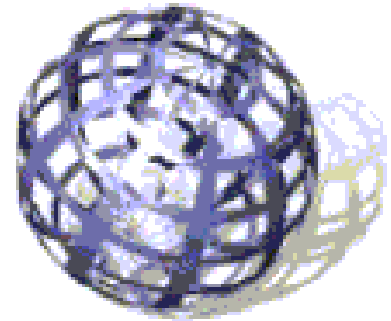
- RELIGION. Missionsbefallningar i kristen regi ebbar ut utom i Mellanvästern. Missionerande i muslimsk regi pågår för fullt i Mellanöstern, men blir garanterat misslyckad p.g.a. kvinnosyn, sharia och terroranknytning.
- POLITIK. Stormakternas kolonisering av världen utanför Europa misslyckades totalt. Politikens nationalstater är idag stora hinder för globaliseringen.

Samhällssfärer är huvudaktörer i globaliseringen

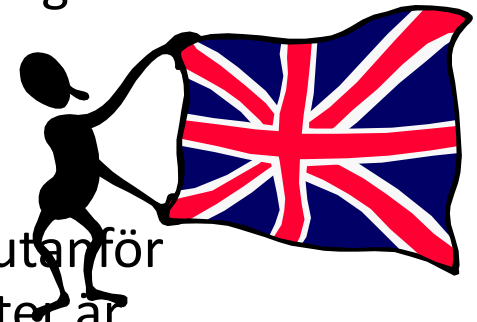
Lyckade

- VETENSKAP. Modern vetenskap är helt global.
- KONST i form av rock- and popmusik o.d. är f.n. den snabbast globaliserande sfären.
- NÄRINGSLIV (ekonomin) globaliseras i bred skala i vår tid.

Misslyckade

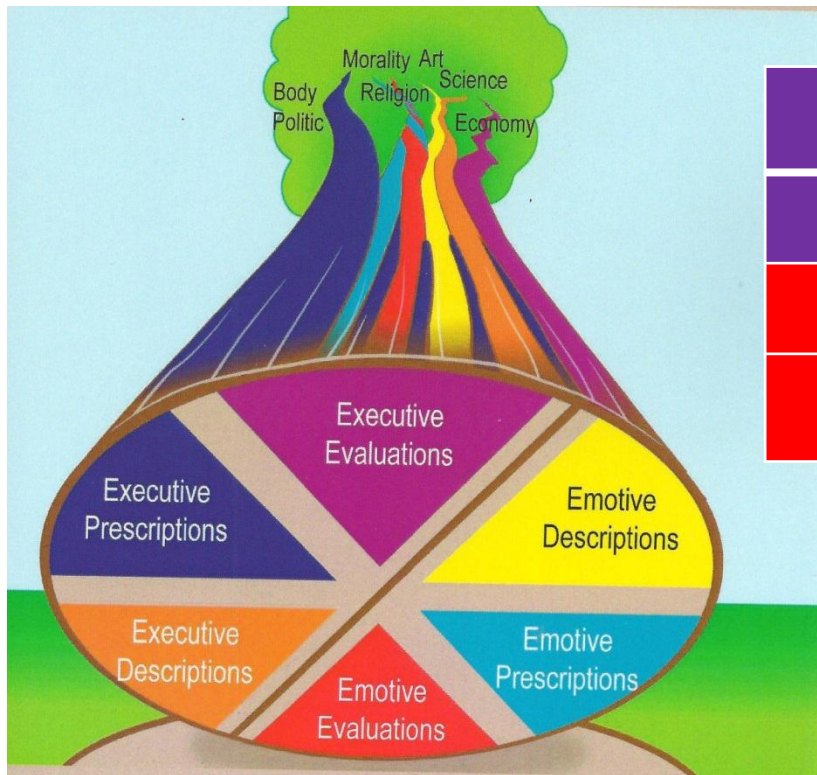
- RELIGION. Missionsbefallningar i kristen regi ebbar ut utom i Mellanvästern. Missionerande i muslimsk regi pågår för fullt i Mellanöstern, men blir garanterat misslyckad p.g.a. kvinnosyn, sharia och terroranknytning.
- POLITIK. Stormakternas kolonisering av världen utanför Europa misslyckades totalt. Politikens nationalstater är idag stora hinder för globaliseringen.

Ett budskap till ortodoxa nyliberaler

- We cannot reduce the many-splendored freedoms – academic freedom, artistic license, religious freedom, civic rights, and freedom of conscience – to the freedom to make money. This is an illusion of our days, as appalling as it is common.
 - H.L. Zetterberg, The Many-Splendored Society, Vol 4.
- OBS: Detta innebär inte – som ortodoxa nyliberaler kanske tror – att vi ska ha mindre frihet, utan att vi ska ha mer frihet.

Samhällssfärer växer fram ur en renodling av sex olika slags samtal (diskurser)

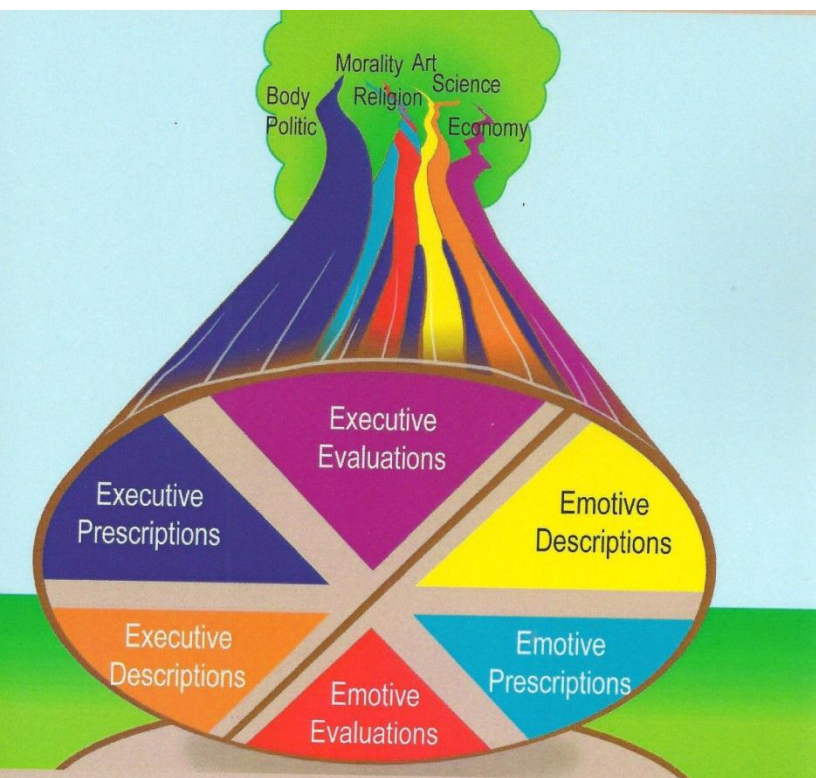

Ekonomi	Politik	Vetenskap
<i>välstånd</i>	<i>ordning</i>	<i>kunskap</i>
Religion	Moralen	Konsten
<i>fromhet</i>	<i>dygd</i>	<i>skönhet</i>

Tala rätt språk!

Bilden från omslaget av Hans L. Zetterbergs Volume 2, *The Many-Splendored Society: An Edifice of Symbols* (2010)

Ekonomi	Politik	Vetenskap
<i>välstånd</i>	<i>ordning</i>	<i>kunskap</i>
Religion	Moralen	Konsten
<i>fromhet</i>	<i>dygd</i>	<i>skönhet</i>

Tala rätt språk!

Bilden från omslaget av Hans L. Zetterbergs Volume 2, *The Many-Splendored Society: An Edifice of Symbols* (2010)

Motivera politik med rätt diskurs

Ekonomisfären Moralsfären Politiksfären

Skapa rikedom

Hjälp de behövande

Skapa ordning

- SvD: 15 augusti 2009:

Skärpta sjukregler ska betala lägre skatt

- De nya skärpta riktlinjerna för sjukskrivningar ska bidra till att betala regeringens skattesänkningar. Det säger socialförsäkringsminister Cristina Husmark Pehrsson.

- Ändrade regler för sjukersättning införs för att bringa **ordning** i ett område som blivit felaktigt behandlat av tidigare regering och skapat utanförskap.

LAGAR. Föreskrifter som kräver myndigheters (polis etc) ingripande när de överträds

- 1300 riksdagens lagbokslagar,
- 2500 regeringens förordningar,
- 7000 myndighetsförfattningar, d.v.s cirka 40.000 sidor regler.
- Därtill 80.000 sidor EU-lagar.
- Vi har 4 grundlagar,

KONTRAKT. Överenskomna bindande åtaganden mellan parter

- Okänt antal
 - Förbluffande många klarar inte kriterier för kontrakt
-

Politiska sfärens lagar och kontrakt

Politiska sfärens lagar	"Konkordat" (avtal mellan stat och andra samhällssfärer)	Andra avtal (<i>upphandlade</i> och f.d. monopol)
Grundlagar Riksdagsordning Vanliga lagar från riksdag Förordningar från regering	Trossamfundföreskrifter Avtalsrörelsen Vetenskapsrådet Statens kulturråd Studiemedel till självvald sfär mm	<i>Privata skolor, vårdcentraler, äldreboende, familjehem</i> Systembolag SR och SVT

När behövs en lag? När ett konkordat för självstyre?
När är kontrakt, inte lag, den bästa lösningen?

Önskemål när du får ett lagstiftningsärende

- Pröva alltid om ärendet i allt väsentligt gäller en annan samhällssfär än politiken, som t.ex. marknaden, kunskapssektorn, moralen. Måste verkligen den politiska sfären lägga sig i?
- Pröva alltid om ett kontrakt i det aktuella fallet är bättre än en lag.

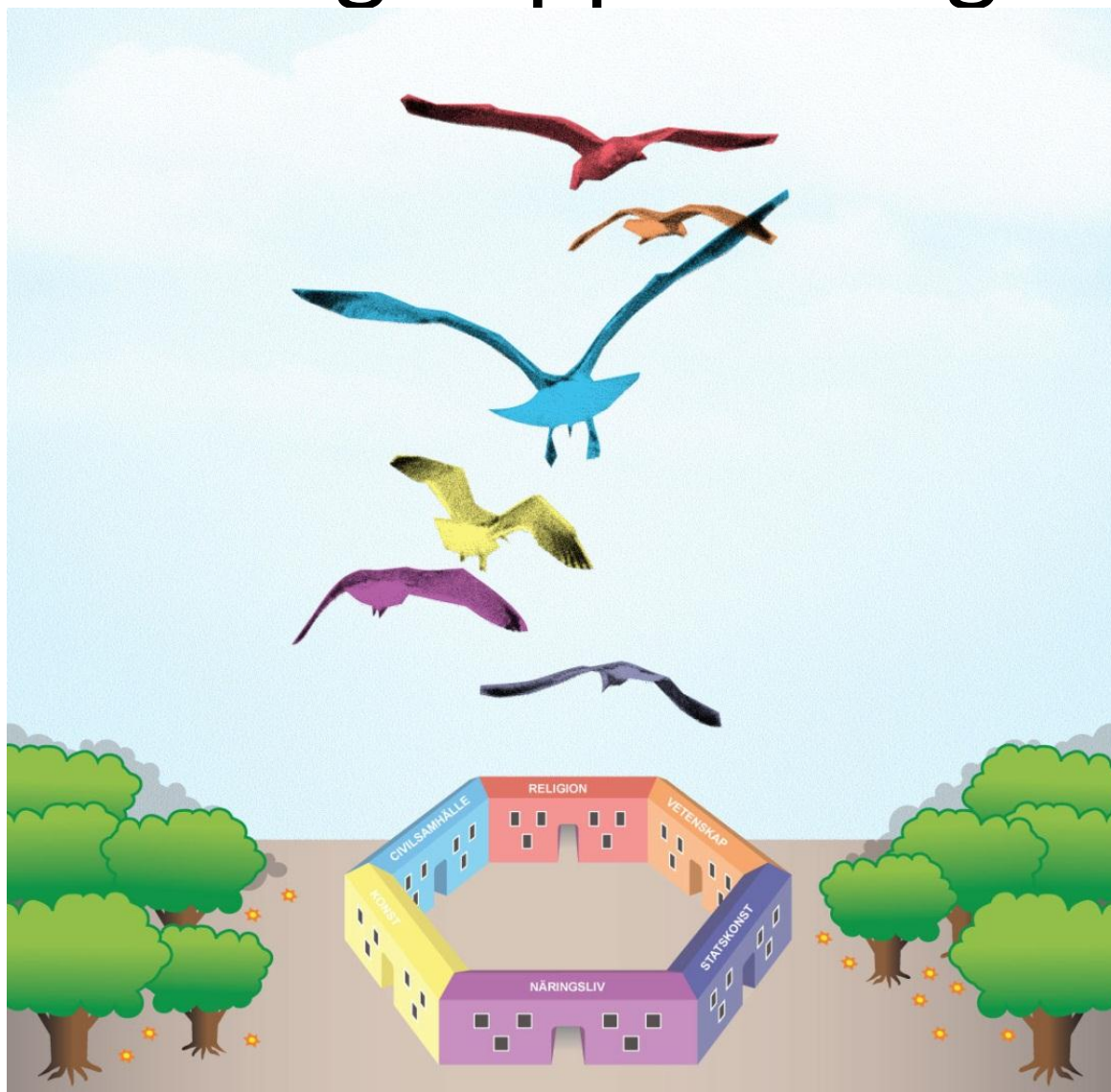
Statsvetenskapens uppfattning

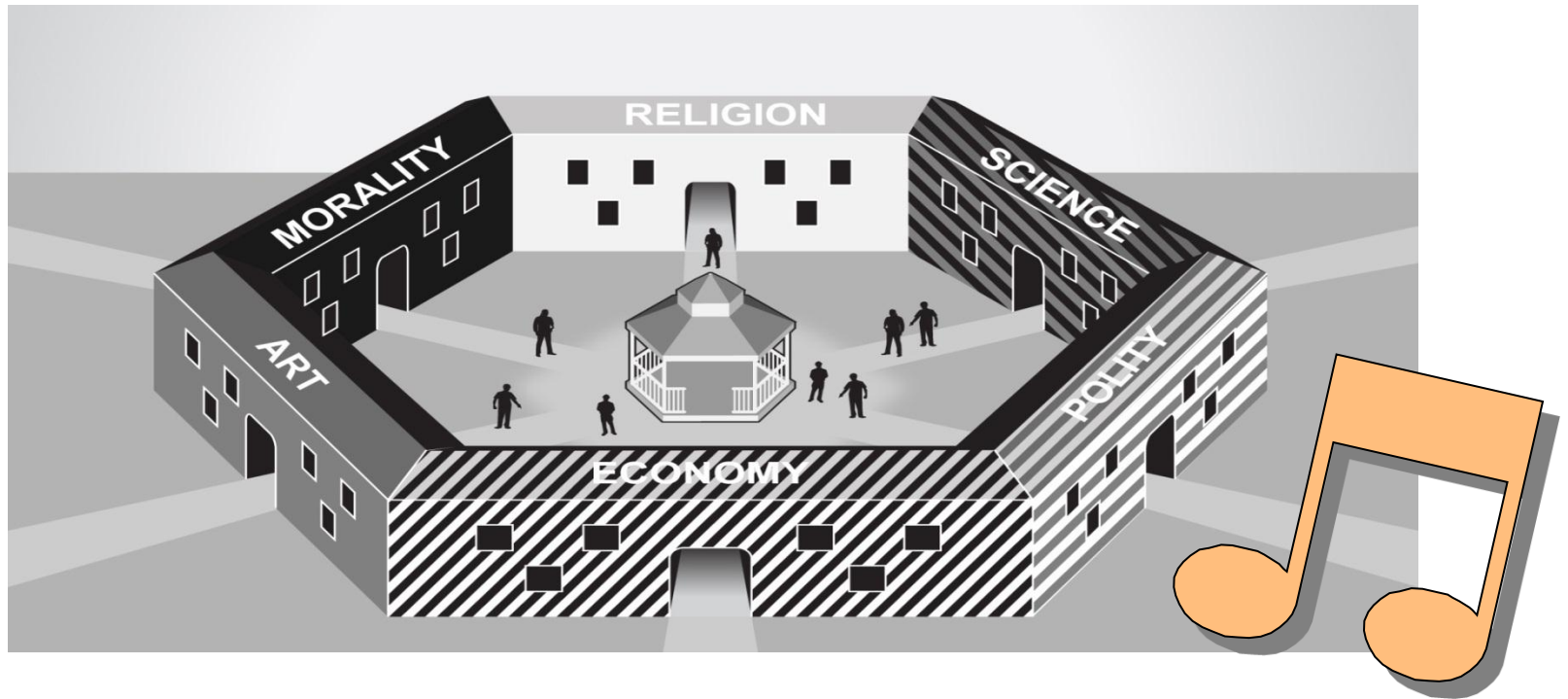
Nationalekonomins uppfattning

Den riktiga uppfattningen

Samspelet mellan samhällssfärer avgörs i den centrala zonen, där sfärernas eliter möts

Den centrala zonen sätter tonen i opinionsbildning och utveckling

Tack för att ni lyssnade!

